

Ryc. 2. Husów pow. Łańcut. Osada wczesnośredniowieczna. Jama 1 fragmenty ceramiki. Skala 1:2.

Aleksandra Kwolek

Badania wykopaliskowe na wczesnośredniowiecznej osadzie w Nisku

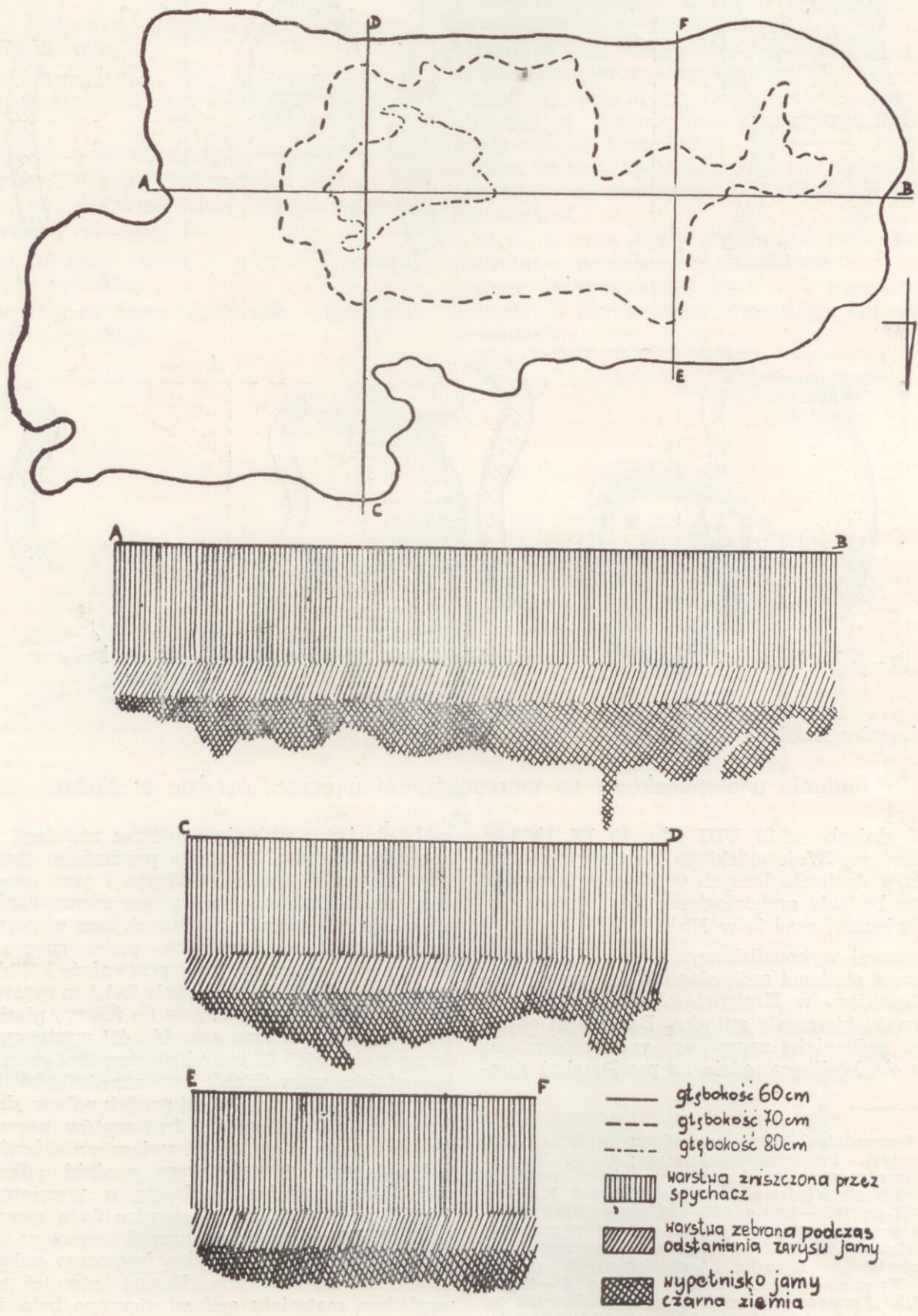
W dniach od 27 VIII do 19 IX 1963 r. z funduszy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Rzeszowie prowadzono badania archeologiczne na wczesnośredniowiecznej osadzie w Nisku¹.

Pracami wykopaliskowymi, w których uczestniczyli studenci archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie J. Puczyński i A. Koperski kierowała autorka. Badaniami objęto teren najbardziej zagrożony zniszczeniem na polu ob. Myśliwca, gdzie na powierzchni rysowa-

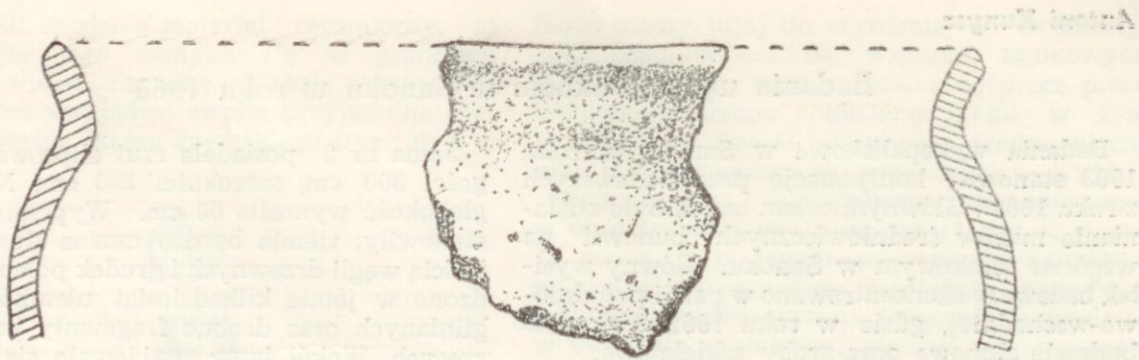
wały się jamy odsłonięte podczas niwelacji terenu spychaczem. W sumie przebadano obszar o powierzchni 5 arów. Odkryto 7 jam, oraz 1 piec prawdopodobnie do wytopu żelaza, bardzo zniszczony. 5 spośród zbadanych jam w górnej partii zostało zniszczonych przez spyc' acz. W zachowanej części, jamy przeważnie kształtu owalnego o wymiarach średnio 3x1,5 m rysowały się jako ciemne plamy na tle żółtego piasku. Zbadane w całości jamy nr 44 i 45² występowały na głębokości 20 cm od powierzchni gruntu. Wypełnisko wszystkich jam stanowiła bardzo ciemna ziemia z wkładkami grudek polepy, drobnych węgli drzewnych, fragmentów naczyń, fragmentów prażnic, kości zwierzęcych, brzołek żużla. Jama nr 44 największa spośród odkrytych jam, kształtu owalnego o wymiarach 4,4x2,6 m wyróżniała się bardzo dużą zawartością kości zwierzęcych, oraz fragmentów naczyń. W jamie tej znaleziono fragmenty polepy ze śladami po patkach. Bogata również pod względem materiału archeologicznego była jama nr 41, częściowo zniszczona, w wypełnisku

¹ Poprzednie badania prowadzono w latach 1957, 1960, 1962. Patrz następujące prace: A. Kunysz „Wczesnośredniowieczna osada w mieście powiatowym Nisku” *Wiadomości Archeologiczne* t. XXVI z. 3—4 W-wa 1959—1960 s. 343—344, tenże „Sprawozdanie z prac wykopaliskowych na osadzie wczesnośredniowiecznej w Nisku w roku 1961” *Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1961 (Rzeszów—Krosno)* Rzeszów 1961 s. 42—43. A. Kwolek „Sprawozdanie z prac wykopaliskowych na wczesnośredniowiecznej osadzie w Nisku w roku 1962” *Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1962*. Rzeszów 1962 str. 42—43. A. Kwolek „Wczesnośredniowieczna osada w Nisku”. Praca magisterska wykonana na Uniwersytecie Warszawskim.

² Numerację jam nawiązano do numeracji z lat ubiegłych.

Ryc. 1. Nisko m. pow. Osada wczesnośredniowieczna. Rzut poziomy i profile jamy nr 41. Skala 1:22.

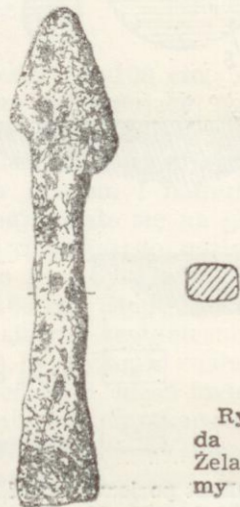

Ryc. 2. Nisko m. pow. Osań wczesnośredniowieczna. Fragmenty naczyń z jamy nr 41 1/2 w. n.

której znaleziono duże ilości kości, fragmentów naczyń (Ryc. 1 i 2). W zachowanej partii jamy nr 39 materiału archeologicznego nie znaleziono. W przebadanych jamach występuje jednolity materiał ceramiczny, datowany na wiek VII–IX. Są to fragmenty naczyń lepionych ręcznie w górnych partiach obtaczanych na kole garncarskim. Naczynia wykonane są z gliny z domieszką gruboziarnistego piasku, lub tłuczni. Powierzchnia naczyń jest chropowata, koloru brunatnego lub ceglatego. Wylewy naczyń wychylone są łagodnie na zewnątrz, krawędź prosto ścięta lub zaokrąglona. Ornament występuje w postaci linii prostych lub falistych, wykonanych patykami, lub grzebieniem garncarskim. W kilku wypadkach stwierdzono zdobienie krawędzi, oraz wylewu od strony wewnętrznej. W warstwie kulturowej oprócz omówionej powyżej ceramiki znaleziono fragmenty naczyń z wieku XI–XII, obtaczanych na kole garncarskim. Naczynia te wykonane są z gliny z niewielką domieszką drobnoziarnistego piasku, dobrze wypalone. Charakteryzują się wydzieloną szyjką, wylew jest mocno wywinięty na zewnątrz o krawędziach profilowanych. Ścianki naczyń są cienkie i równe. W większości występuje ornament żłobkowanych linii poziomych. Wśród materiału ceramicznego znaleziono kilka fragmentów naczyń neolitycz-

nych. W przeciwieństwie do wyników badań prowadzonych w latach ubiegłych, podczas których znaleziono wiele różnorodnych przedmiotów użytkowych, oprócz ceramiki w roku 1963

Ryc. 3. Nisko m. pow. Osań wczesnośredniowieczna. Żelazny grot ze strzały z jamy nr 41 w. n.

znaleziono tylko żelazny grot (jama nr 41) (Ryc. 3).

Materiały z badań złożono w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie.